

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет фармацевтичний
Кафедра соціальної фармації

СОЦІАЛЬНА ФАРМАЦІЯ

(назва освітньої компоненти)

**РОБОЧА ПРОГРАМА
освітньої компоненти**

підготовки другого (магістерського) рівня
(назва рівня вищої освіти)
галузі знань 22 Охорона здоров'я
(шифр і назва галузі знань)
спеціальності 226 Фармація, промислова фармація
(код і найменування спеціальності)
освітньої програми Технології парфумерно-косметичних засобів
(найменування освітньої програми)
спеціалізації (й) _____
(найменування освітньої програми)

2022 рік
рік створення

Робоча програма освітньої компоненти Соціальна фармація спеціальності 226 Фармація, промислова фармація освітньої програми Технології парфумерно-косметичних засобів здобувачів вищої освіти 5 курсу денної та заочної форм навчання.

Розробники:

КОТВИЦЬКА Алла, професор ЗВО каф. соціальної фармації, д.фарм.н, професор
ВОЛКОВА Аліна, зав. каф. соціальної фармації, к.фарм.н., доцент
КУБАРЄВА Інна, доцент ЗВО каф. соціальної фармації, к.фарм.н., доцент
КОРЖ Юлія, доцент ЗВО каф. соціальної фармації, к.фарм.н., доцент
ТЕРЕЩЕНКО Любов, доцент ЗВО каф. соціальної фармації, к.фарм.н., доцент
БОЛДАРЬ Галина, доцент ЗВО каф. соціальної фармації, к.юрид.н., доцент
СУРІКОВА Ірина, асистент каф. соціальної фармації, к.фарм.н.

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри соціальної фармації

Протокол від «29» серпня 2022 року № 1

Зав. кафедри

(підпис)

доц. Аліна ВОЛКОВА
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Робоча програма схвалена на засіданні профільної методичної комісії з економіко-управлінських дисциплін

Протокол від «30» серпня 2022 року № 1

Голова профільної комісії

(підпис)

проф. Алла НЕМЧЕНКО
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис освітньої компоненти

Мова навчання: українська

Статус освітньої компоненти: обов'язкова

Передумови вивчення освітньої компоненти: освітня компонента базується на вивченні таких освітніх компонент, як фармакологія, організація та економіка фармації, фармацевтичний маркетинг та менеджмент, клінічна фармація та фармацевтична опіка.

Предметом вивчення освітньої компоненти «Соціальна фармація» є теоретико-методологічні основи соціальної фармації, теоретико-прикладні аспекти правового регулювання фармацевтичної діяльності, аспекти фармацевтичної етики та деонтології.

Інформаційний обсяг освітньої компоненти. На вивчення освітньої компоненти відводиться **135** годин **4,5** кредити ECTS.

2. Мета та завдання освітньої компоненти

Метою викладання освітньої компоненти «Соціальна фармація» є формування системних знань щодо регулювання фармацевтичної діяльності та обігу лікарських засобів, соціально-економічних аспектів організації фармацевтичного забезпечення населення на макро- та мікроекономічному рівнях, а також формування професійно важливих навичок щодо аргументованого прийняття правомірних рішень для забезпечення ефективного функціонування фармацевтичних підприємств, належного виконання професійних обов'язків фахівцями фармації на основі принципів моралі, фармацевтичної етики та деонтології.

Основними **завданнями** освітньої компоненти є засвоєння основних питань загальної теорії, адаптованої до фармацевтичної практики, які розглядаються при вивченні дисципліни:

- набуття системних знань щодо систематизації нормативно-правових актів;
- розуміння організаційно-правових форм фармацевтичної діяльності;
- засвоєння основних питань державної політики й механізмів державного регулювання охорони здоров'я та обігу лікарських засобів;
- розуміння правового статусу фармацевтичних працівників, особливостей регулювання їх праці;
- розуміння юридичної відповідальності фармацевтичних працівників за професійно-посадові правопорушення;
- теоретичних основ соціальної політики у забезпеченні населення лікарськими засобами в Україні та за кордоном;
- набуття знань щодо ролі фармакоеконіміки в сучасній системі охорони здоров'я, практичній діяльності фахівців фармацевтичної галузі;
- засвоєння знань щодо методів проведення фармакоепідеміологічних досліджень;
- проведення комплексного аналізу основних соціально-економічних показників ефективності фармацевтичного забезпечення населення, формування висновків та створення прогнозів;
- дотримання основних принципів фармацевтичної етики та деонтології при провадженні професійної діяльності фахівцями у фармацевтичному секторі сфери охорони здоров'я.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Освітня компонента «Соціальна фармація» забезпечує набуття здобувачами вищої освіти **компетентностей**:

Інтегральна: Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та

практичні проблеми у професійній фармацевтичній діяльності та практичній косметології із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, хімічних, технологічних, біомедичних та соціально-економічних наук; інтегрувати знання та вирішувати складні питання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації; ясно і недвозначно доносити свої висновки та знання, розумно їх обґрунтовуючи, до фахової та не фахової аудиторії.

ЗК 1. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, вчитися і бути сучасно навченим.

ЗК 5. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 7. Здатність до адаптації та дії у новій ситуації.

ЗК 9. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Здатність до вибору стратегії спілкування, здатність працювати в команді та з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності.

ЗК 12. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові, предметні):

ФК 1. Здатність проводити санітарно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики поширених захворювань, попередження небезпечних інфекційних, вірусних та паразитарних захворювань, а також з метою сприяння своєчасному виявленню та підтриманню прихильності до лікування цих захворювань згідно з їхніми медико-біологічними характеристиками та мікробіологічними особливостями.

ФК 5. Здатність здійснювати моніторинг ефективності та безпеки застосування населенням лікарських засобів згідно даних щодо їх клініко-фармацевтичних характеристики, а також з урахуванням суб'єктивних ознак та об'єктивних клінічних, лабораторних та інструментальних критеріїв обстеження хворого

ФК 11. Здатність проводити аналіз соціально-економічних процесів у фармації, форм, методів і функцій системи фармацевтичного забезпечення населення та її складових у світовій практиці, показників потреби, ефективності та доступності фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості лікарських засобів.

ФК 12. Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик.

ФК 13. Здатність продемонструвати та застосовувати у практичній діяльності комунікативні навички спілкування, фундаментальні принципи фармацевтичної етики та деонтології, що засновані на моральних зобов'язаннях та цінностях, етичних нормах професійної поведінки та відповідальності відповідно до Етичного кодексу фармацевтичних працівників України і керівництв ВООЗ.

Інтегративні кінцеві *програмні результати навчання* (ПРН), формуванню яких сприяє освітня компонента:

ПРН 2. Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності.

ПРН 4. Демонструвати вміння самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел та використання цих результатів для рішення типових та складних спеціалізованих завдань професійної діяльності.

ПРН 5. Позиціонувати свою професійну діяльність та особистісні якості на

фармацевтичному ринку праці та ринку праці сфери практичної косметології; формулювати цілі власної діяльності з урахування суспільних і виробничих інтересів.

ПРН 6. Аргументувати інформацію для прийняття рішень, нести відповідальність за них у стандартних і нестандартних професійних ситуаціях; дотримуватися принципів деонтології та етики у професійній діяльності

ПРН 7. Виконувати професійну діяльність з використанням креативних методів та підходів.

ПРН 9. Здійснювати професійну діяльність використовуючи інформаційні технології, «Інформаційні бази даних», системи навігації, Internet-ресурси, програмні засоби та інші інформаційно-комунікаційні технології.

ПРН 10. Дотримуватися норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, споживачами, ефективно працювати у команді.

ПРН 12. Аналізувати інформацію, отриману в результаті наукових досліджень, узагальнювати, систематизувати й використовувати її у професійній діяльності.

ПРН 13. Проводити санітарно-просвітницьку роботу у фаховій діяльності при виникненні спалахів інфекційних, вірусних та паразитарних захворювань.

ПРН 23. Враховувати дані щодо соціально-економічних процесів у суспільстві для фармацевтичного забезпечення населення, визначати ефективність та доступність фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості ліків.

ПРН 24. Планувати та реалізовувати професійну діяльність на основі нормативно-правових актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик.

ПРН 25. Сприяти збереженню здоров'я, зокрема профілактиці захворювань, раціональному призначенню та використанню лікарських і косметичних засобів. Виконувати сумлінно свої професійні обов'язки, дотримуватися норм законодавства щодо просування та реклами лікарських і косметичних засобів. Володіти психологічними навичками спілкування для досягнення довіри та взаєморозуміння з колегами, лікарями, пацієнтами, споживачами.

У результаті вивчення освітньої компоненти здобувач освіти повинен знати:

- методи реалізації знань у вирішенні практичних питань;
- сучасні тенденції розвитку галузі;
- основні джерела виникнення права, особливості різних нормативно-правових систем, поняття право, відмінності системи права та законодавства;
- основні поняття і категорії фармацевтичного права й фармацевтичного законодавства та особливості нормативно-правового регулювання фармацевтичної діяльності в Україні та за кордоном;
- основні поняття юридичної відповідальності, її принципи та функції, розуміти види юридичної відповідальності відповідно до галузевої структури права, розрізняти поняття та види злочинів проти здоров'я населення у разі здійснення фармацевтичної діяльності;
- зміст права на здійснення фармацевтичної діяльності, організаційно-правові форми фармацевтичної діяльності та їх зміст, види фармацевтичних організацій та їх характеристику як суб'єктів фармацевтичного ринку;
- основні поняття дозвільної системи у сфері підприємницької діяльності, принципи державної політики у сфері ліцензування, особливості нормативно-правового регулювання щодо ліцензування фармацевтичної діяльності;
- міжнародні стандарти фармацевтичної діяльності та засвоїти особливості побудови системи забезпечення якості в аптечних закладах, знати нормативно-правову базу, що регулює обіг та контроль якості лікарських та косметичних засобів;
- основні джерела трудового права, порядок укладання трудового договору; розрізняти поняття та види робочого часу та відпочинку працюючих, що регламентовані українським законодавством;
- особливості обігу різних номенклатурно-правових та класифікаційно-правових груп

лікарських засобів, порядок провадження діяльності, пов'язаної з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів в закладах охорони здоров'я та особливості державного контролю за дотриманням законодавства щодо їх обігу;

- тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки;
- правові та етичні норми взаємодії суб'єктів системи фармацевтичного забезпечення;
- деонтологічні аспекти взаємовідносин у діяльності фармацевтичних фахівців;
- основні положення Етичного кодексу фармацевтичних працівників України;
- організаційну структуру системи фармацевтичного забезпечення в Україні, її цілі, завдання та функції;
- організаційні та методологічні принципи визначення доступності фармацевтичної допомоги населенню, її види та фактори впливу; основні механізми забезпечення доступності фармацевтичної допомоги населенню;
- медико-соціальні показники розвитку суспільства;
- поняття фармакоекономіки, її мету та завдання;
- поняття фармакоепідеміології та основні фармакоепідеміологічні методи;
- організаційну структуру, основні задачі та напрями діяльності системи фармакологічного нагляду в Україні;
- основи соціальної політики держави, її механізми, методи, показники ефективності;
- організаційну структуру, механізми функціонування систем реімбурсації вартості фармацевтичної допомоги у світовій практиці;
- особливості сучасних інформаційних систем охорони здоров'я; структуру та особливості системи e-Health в Україні, її цілі, завдання та функції;
- принципи формування грамотності населення у питаннях здоров'я;

вміти:

- використовувати фахові знання для вирішення практичних ситуацій;
- проводити аналіз професійної інформації, приймати обґрунтовані рішення, набувати сучасні знання;
- здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань;
- аналізувати та фахово застосовувати фармацевтичне законодавство та нормативно-правові документи щодо фармацевтичної діяльності, формувати висновки;
- формувати вимоги щодо збереження навколишнього середовища, дотримання санітарно-гігієнічного режиму та умов охорони праці; трактувати вимоги законодавчих і нормативних актів про охорону праці; робити висновки про наявність шкідливих факторів впливу під час виконання професійних обов'язків; забезпечувати охорону праці фармацевтичного персоналу;
- обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи;
- визначати показники фізичної та економічної доступності фармацевтичної допомоги населенню у динаміці років, за територіальним принципом та на рівні суб'єкту господарювання;
- проводити аналіз впливу основних факторів на показники фізичної й економічної доступності фармацевтичної допомоги;
- проводити аналіз медико-соціальних показників розвитку окремих груп населення, регіонів та суспільства в цілому;
- проводити аналіз ефективності витрат на фармацевтичну допомогу закладів охорони здоров'я з використанням клініко-економічних методів дослідження;
- проводити аналіз споживання лікарських засобів у динаміці років, за територіальною ознакою, окремих груп ЛЗ та препаратів з використанням методології АТС/ДДД;
- проводити фармако-економічний аналіз ефективності фармацевтичної допомоги соціально-вразливим верствам населення та хворим на важкі й орфанні захворювання;
- визначати обсяги фармацевтичної допомоги у системі реімбурсації її вартості;
- використовувати сучасні інформаційні системи охорони здоров'я;
- консультувати з питань формування та підтримки здорового способу життя;

володіти:

- навиками опрацювання нормативно-правових актів, вміти визначати проблеми та перспективи нормотворення за актуальними питаннями у галузі охорони здоров'я й фармацевції

- методами мовної та психологічної культури ділового спілкування;
- технологіями стандартів обслуговування;
- методами та прийомами аналізу щодо визначення загальних тенденцій розвитку фармацевтичного сектору сфери охорони здоров'я: методами порівняльного, документального і мета-аналізу (аналіз нормативно-правової бази, вивчення статистичних даних), індуктивно-дедуктивними методами, графічними методами, методами описового та абстрактного моделювання й узагальнення (формулювання висновків, рекомендацій і пропозицій), методом самоконтролю у навчанні
- навиками використання інформаційних баз даних (Державний реєстр лікарських засобів, інші) при проведенні медико-фармацевтичних досліджень;
- методами фармакоепідеміологічних досліджень;
- навиками щодо критичного аналізу ретроспектив, сучасного стану та прогнозування перспектив розвитку фармацевтичного сектору сфери охорони здоров'я;

4. Структура освітньої компоненти

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	пз	лаб.	с.р		л	сем.	пз	лаб.	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Правове регулювання в охороні здоров'я й фармації України. Морально-етичні та правові основи роботи фармацевтичних працівників.												
Тема 1. Міжнародний досвід становлення та розвитку соціальної фармації. Концепція соціальної фармації як складової сучасного та ефективного фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я.	6	1	2			3	4,5	0,5	1			3
Тема 2. Правові основи організації охорони здоров'я. Система фармацевтичного права та фармацевтичного законодавства.	6	1	2			3	4,5	0,5	1			3
Тема 3. Законодавчі основи державного нагляду (контролю) у сфері обігу лікарських засобів та медичних виробів. Юридична відповідальність фармацевтичних працівників за професійно-посадові правопорушення	8	2	4			2	5	1	2			2
Тема 4. Організаційно-правові форми фармацевтичної діяльності. Ліцензування фармацевтичної діяльності як важливий механізм державного регулювання.	8	2	4			2	5	1	2			2
Тема 5. Стандартизація та сертифікація у фармацевтичній діяльності як гарантія якості лікарських засобів. Державна реєстрація лікарських засобів та їх допуск до медичного використання. Державний	8	2	4			2	5	1	2			2

контроль якості фармацевтичної продукції.												
Тема 6. Державне регулювання та контроль обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, прекурсорів у закладах охорони здоров'я та аптечних закладах.	8	2	4			2	5	1	2			2
Тема 7. Правовий статус суб'єктів правовідносин в ОЗ та фармацевтичному секторі України. Правове регулювання професійної діяльності фахівців фармації	8	2	4			2	5	1	2			2
Тема 8. Професійна етика та моральність фармацевтичних працівників	7	1	4			2	4,5	0,5	2			2
Тема 9. Основи професійних комунікацій	7	1	4			2	4,5	0,5	2			2
Тема 10. Біотика як сучасний напрям медицини та фармації. Правові та етичні аспекти просування лікарських засобів	6	2	2			2	4	1	1			2
Контроль змістового модуля 1	7	-	2			5	5	-	1	-	-	4
Разом за змістовим модулем 1	79	16	36	-	-	27	52	8	18	-	-	26
Змістовий модуль 2. Теоретичні основи та напрями реалізації соціальної політики у забезпеченні населення лікарськими засобами												
Тема 11. Раціональна фармакотерапія як головний елемент ефективного та безпечного фармацевтичного забезпечення.	8	2		4		2	5	1		2		2
Тема 12. Фармакоепідеміологія як складова соціальної фармації	8	2		4		2	5	1		2		2
Тема 13. Соціально-ефективні механізми забезпечення доступності фармацевтичної допомоги населенню.	7	1		4		2	4,5	0,5		2		2
Тема 14. Управління якістю фармацевтичного забезпечення.	8	1		4		3	5,5	0,5		2		3
Тема 15. Сучасні інформаційні системи та інформатизація охорони здоров'я.	6	1	2			3	4,5	0,5	1			3
Тема 16. Світовий досвід реформування охорони здоров'я і фармації. Грамотність у питаннях здоров'я як один з ключових елементів міжнародної стратегії в охороні здоров'я..	6	1	2			3	4,5	0,5	1			3
Контроль змістового модулю 2	7	-	2	-		5	5	-	1	-	-	4
Разом за змістовим модулем 2	50	8	6	16	-	20	34	4	3	8		19
Семестровий залік з модуля	6	-	2	-	-	4	4	-	1	-		3
<i>Усього годин</i>	135	24	44	16	-	51	90	12	22	8	-	48

5. Зміст програми освітньої компоненти

Змістовий модуль 1. Правове регулювання в охороні здоров'я й фармації України.

Морально-етичні та правові основи роботи фармацевтичних працівників.

Тема 1. Міжнародний досвід становлення та розвитку соціальної фармації. Концепція соціальної фармації як складової сучасного та ефективного фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я.

Історичні аспекти становлення та розвитку соціальної фармації. Соціальна фармація в Україні: виникнення, становлення та перспективи розвитку. Соціальна фармація як міждисциплінарна та міжгалузєва наука. Взаємозв'язок соціальної фармації з іншими дисциплінами.

Система охорони здоров'я як важлива складова соціальної сфери. Стратегія реформування охорони здоров'я в Україні. Характеристика фармацевтичного сектору сфери охорони здоров'я. Система індикаторів соціально-ефективного фармацевтичного забезпечення.

Тема 2. Правові основи організації охорони здоров'я. Система фармацевтичного права та фармацевтичного законодавства.

Право – визначення, сутність, основні принципи та функції. Норми права в системі соціальних норм. Особливості нормативно-правових систем. Правова система України. Система фармацевтичного права та система фармацевтичного законодавства, їх взаємозв'язок. Фармацевтичне законодавство. Нормативно-правовий акт (НПА) як джерело права. Види нормативно-правових актів їх структура та ієрархія. Органи управління та законотворення у фармацевтичному секторі сфери охорони здоров'я. Правотворчий процес в українському законодавстві. Реєстрація, оприлюднення, набуття чинності НПА. Підстави для втрати чинності нормативно-правових актів. Правовідносини та правопорушення. Основні ознаки та види правопорушень. Юридична відповідальність.

Тема 3. Законодавчі основи державного нагляду (контролю) у сфері обігу лікарських засобів та медичних виробів. Юридична відповідальність фармацевтичних працівників за професійно-посадові правопорушення.

Загальні основи державного нагляду в Україні. Органи державного нагляду (контролю). Порядок здійснення нагляду (контролю) за якістю ЛЗ та МВ. Повноваження посадових осіб. Заходи державного нагляду (контролю) у сфері обігу ЛЗ. Підстави для проведення планових та позапланових перевірок аптечних закладів. Основні етапи проведення контрольного заходу територіальними підрозділами Держлікслужби. Права та обов'язки суб'єкта господарювання під час здійснення державного нагляду. Підстави заборони (зупинення), вилучення з обігу ЛЗ та поновлення їх обігу на території України. Юридична відповідальність. Відповідальність за правопорушення, пов'язані з обігом ЛЗ. Оскарження рішень контролюючих органів у адміністративному та судовому порядку.

Тема 4. Організаційно-правові форми фармацевтичної діяльності. Ліцензування фармацевтичної діяльності як важливий механізм державного регулювання.

Організаційно-правові форми фармацевтичної діяльності. Фармацевтичні організації, їх типи, характеристика як суб'єктів фармацевтичного ринку. Правове регулювання ліцензування фармацевтичної діяльності. Види господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню. Органи ліцензування у сфері фармації і медицини. Загальні принципи державної політики у сфері ліцензування. Порядок ліцензування в фармацевтичній діяльності. Контроль за дотриманням ліцензіатами ліцензійних умов. Підстави для переоформлення та анулювання ліцензії

Тема 5. Стандартизація та сертифікація у фармацевтичній діяльності як гарантія якості лікарських засобів. Державна реєстрація лікарських засобів та їх допуск до медичного використання. Державний контроль якості фармацевтичної продукції.

Стандартизація та сертифікація у фармацевтичній діяльності як гарантія якості лікарських засобів. Державна реєстрація лікарських засобів та їх допуск до медичного використання. Порядок проведення експертизи лікарського засобу, що подається на державну реєстрацію

(перереєстрацію). Забезпечення якості фармацевтичної продукції. Система державного контролю якості ЛЗ в Україні. Порядок здійснення контролю якості ЛЗ. Міжнародне регулювання контролю якості ЛЗ. Нормативно-правове регулювання утилізації та знищення неякісних ЛЗ.

Тема 6. Державне регулювання та контроль обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, прекурсорів у закладах охорони здоров'я та аптечних закладах.

Режим контролю обігу ЛЗ. Номенклатурно-правові групи ЛЗ в Україні та за кордоном. Регулювання обігу НПП в Україні. Поняття КПП ЛЗ, їх характеристика. Нормативно-правове регулювання обігу КПП ЛЗ на міжнародному та державному рівнях. Проблеми та шляхи їх вирішення. Особливості ліцензування діяльності, що пов'язана з обігом КПП ЛЗ. Нормативно-правове регулювання окремих етапів обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів. Особливості зберігання, відпуску та обліку КПП в ЗОЗ.

Тема 7. Правовий статус суб'єктів правовідносин в ОЗ та фармацевтичному секторі України. Правове регулювання професійної діяльності фахівців фармації.

Поняття та склад правовідносин в охороні здоров'я та в фармацевтичному секторі. Правовий статус медичних та фармацевтичних працівників, їх права та обов'язки. Громадські об'єднання у фармації, їх роль, значення, правовий статус.

Система підготовки фармацевтичних кадрів в країнах світу та Україні. Правовий статус випускників вищих медичних (фармацевтичних) закладів освіти. Поняття про інтернатуру та порядок її проходження.

Поняття, предмет і система трудового права. Поняття соціального партнерства у системі трудового права. Колективні договори і угоди – основа соціального партнерства. Трудовий договір. Норми тривалості робочого часу і основні соціальні права працівників.

Тема 8. Професійна етика та моральність фармацевтичних працівників.

Сутність моралі та поняття моральної свідомості. Поняття етики. Фармацевтична етика як складова загальної етики. Поняття деонтології. Фармацевтична деонтологія. Регулювання етичних взаємовідносин фармацевтичних працівників, пов'язаних з професійною сферою їх діяльності. Етичний кодекс фармацевтичних працівників України. Сучасні проблеми етичного характеру: поєднання комерційної і соціальної функцій в аптечних та медичних закладах.

Тема 9. Основи професійних комунікацій.

Алгоритм спілкування фармацевтичних фахівців із пацієнтами (стандарти обслуговування). Психологічні типи пацієнтів. Спілкування з конфліктною людиною. Комплайенс як гарантія успішного вилікування хворого. Контроль якості обслуговування пацієнтів (клієнтів) аптечних та фармацевтичних закладів.

Взаємовідносини фармацевтів у професійному середовищі. Етичні відносини та моральний клімат у колективі. Формування етичних норм і культури в фармацевтичних (аптечних) та медичних закладах. Комітети з етики. Етичні кодекси робітників і службовців.

Тема 10. Біоетика як сучасний напрям медицини та фармації. Правові та етичні аспекти просування лікарських засобів.

Поняття біоетики. Передумови формування біоетики. Зростання ролі біоетики в сучасному суспільстві, медицині та фармації. Етичні комітети. GCP: біоетичні аспекти клінічних випробувань ЛЗ. Захист прав пацієнтів (добровольців) при проведенні клінічних випробувань ЛЗ.

Вимоги ВООЗ щодо просування ЛЗ на фармацевтичному ринку. Основні положення європейських НПА щодо регулювання промоції. Основні НПА, що регулюють промоцію ЛЗ в Україні. Правові та етичні аспекти діяльності медичних представників та фармацевтів.

Змістовий модуль 2. Теоретичні основи та напрями реалізації соціальної політики у забезпеченні населення лікарськими засобами

Тема 11. Раціональна фармакотерапія як головний елемент ефективного та безпечного фармацевтичного забезпечення.

Система раціонального використання ЛЗ: принципи, мета, завдання, функції, механізми регулювання та напрямки реалізації. Характеристика основних елементів стандартизації медичної та фармацевтичної інформації.

Фармацевтичне забезпечення паліативних хворих. Характеристика нормативно-правової бази з організації та надання медико-фармацевтичної допомоги паліативним хворим в Україні. Основні позитивні риси та проблемні питання фармацевтичного забезпечення паліативних хворих в Україні. Фармацевтичне забезпечення хворих на рідкісні (орфанні) захворювання. Особливості функціонування системи фармацевтичного забезпечення соціально-незахищених верст населення.

Тема 12. Фармакоепідеміологія як складова соціальної фармації.

Основи фармакоепідеміології: динаміка, тенденції. Фармакоепідеміологічні дослідження та показники. Організація системи статистики в охороні здоров'я України. Стан здоров'я населення та демографічні тенденції в Україні.

Тема 13. Соціально-ефективні механізми забезпечення доступності фармацевтичної допомоги населенню.

Перспективні тенденції забезпечення доступності фармацевтичної допомоги населенню. Показники соціально-економічної доступності лікарських засобів населенню. Напрями та підходи до удосконалення реімбурсації вартості фармацевтичної допомоги населенню. Державні програми забезпечення доступності лікарських засобів в Україні. Система державних закупівель лікарських засобів. Порядок надання гуманітарної фармацевтичної допомоги населенню.

Тема 14. Управління якістю фармацевтичного забезпечення.

Сучасні міжнародні тенденції забезпечення безпеки та якості лікарських засобів. Система фармаконагляду в Україні. Негативні наслідки використання лікарських засобів: види, статус, реєстрація, контроль. Помилки, пов'язані з лікарськими засобами під час надання фармацевтичної допомоги. Міжнародні підходи до попередження помилок, пов'язаних з лікарськими засобами.

Тема 15. Сучасні інформаційні системи та інформатизація охорони здоров'я.

Становлення та розвиток система e-Health в Україні. Електронний документообіг в охороні здоров'я. Е-рецепт як елемент інформатизації фармацевтичного сектору: правовий статус, рівень впровадження, перспективи використання. Мобільні додатки у системі охорони здоров'я в умовах сучасних викликів.

Тема 16. Світовий досвід реформування охорони здоров'я і фармації. Грамотність у питаннях здоров'я як один з ключових елементів міжнародної стратегії в охороні здоров'я.

Грамотність в питаннях охорони здоров'я: поняття, структура, загальні відомості. Фармацевтична грамотність. Грамотність у питаннях здоров'я як одна з основних детермінант здоров'я. Підхід до медичної грамотності у країнах світу. Формування здорового способу життя: міжнародний та національний досвід. Грамотність у питаннях здоров'я як важливий фактор у попередженні неінфекційних захворювань.

6. Темі лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Міжнародний досвід становлення та розвитку соціальної фармації. Концепція соціальної фармації як складової сучасного та ефективного фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я	1	0,5
2	Правові основи організації охорони здоров'я. Система фармацевтичного права та фармацевтичного законодавства..	1	0,5

3	Законодавчі основи державного нагляду (контролю) у сфері обігу лікарських засобів та медичних виробів. Юридична відповідальність фармацевтичних працівників за професійно-посадові правопорушення	2	1
4	Організаційно-правові форми фармацевтичної діяльності. Ліцензування фармацевтичної діяльності як важливий механізм державного регулювання.	2	1
5	Стандартизація та сертифікація у фармацевтичній діяльності як гарантія якості лікарських засобів. Державна реєстрація лікарських засобів та їх допуск до медичного використання. Державний контроль якості фармацевтичної продукції.	2	1
6	Державне регулювання та контроль обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, прекурсорів у закладах охорони здоров'я та аптечних закладах.	2	1
7	Правовий статус суб'єктів правовідносин в ОЗ та фармацевтичному секторі України. Правове регулювання професійної діяльності фахівців фармації	2	1
8	Професійна етика та моральність фармацевтичних працівників	1	0,5
9	Основи професійних комунікацій	1	0,5
10	Біоетика як сучасний напрям медицини та фармації. Правові та етичні аспекти просування лікарських засобів	2	1
11	Раціональна фармакотерапія як головний елемент ефективного та безпечного фармацевтичного забезпечення.	2	1
12	Фармакоепідеміологія як складова соціальної фармації	2	1
13	Соціально-ефективні механізми забезпечення доступності фармацевтичної допомоги населенню.	1	0,5
14	Управління якістю фармацевтичного забезпечення.	1	0,5
15	Сучасні інформаційні системи та інформатизація охорони здоров'я.	1	0,5
16	Світовий досвід реформування охорони здоров'я і фармації. Грамотність у питаннях здоров'я як один з ключових елементів міжнародної стратегії в охороні здоров'я..	1	0,5
Усього годин		24	12

7. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Міжнародний досвід становлення та розвитку соціальної фармації. Концепція соціальної фармації як складової сучасного та ефективного фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я.	2	1
2	Тема 2. Правові основи організації охорони здоров'я. Система фармацевтичного права та фармацевтичного законодавства.	2	1
3	Тема 3. Законодавчі основи державного нагляду (контролю) у сфері обігу лікарських засобів та медичних виробів. Юридична відповідальність фармацевтичних працівників за професійно-посадові правопорушення	4	2
4	Тема 4. Організаційно-правові форми фармацевтичної діяльності. Ліцензування фармацевтичної діяльності як важливий механізм державного регулювання.	4	2
5	Тема 5. Стандартизація та сертифікація у фармацевтичній діяльності як гарантія якості лікарських засобів. Державна реєстрація лікарських засобів	4	2

	та їх допуск до медичного використання. Державний контроль якості фармацевтичної продукції.		
6	Тема 6. Державне регулювання та контроль обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, прекурсорів у закладах охорони здоров'я та аптечних закладах.	4	2
7	Тема 7. Правовий статус суб'єктів правовідносин в ОЗ та фармацевтичному секторі України. Правове регулювання професійної діяльності фахівців фармації	4	2
8	Тема 8. Професійна етика та моральність фармацевтичних працівників	4	2
9	Тема 9. Основи професійних комунікацій	4	2
10	Тема 10. Біоетика як сучасний напрям медицини та фармації. Правові та етичні аспекти просування лікарських засобів	2	1
11	Контроль змістового модуля 1	2	1
12	Тема 15. Сучасні інформаційні системи та інформатизація охорони здоров'я.	2	1
13	Тема 16. Світовий досвід реформування охорони здоров'я і фармації. Грамотність у питаннях здоров'я як один з ключових елементів міжнародної стратегії в охороні здоров'я..	2	1
14	Контроль змістового модулю 2	2	1
15	Семестровий залік з модуля	2	1
Усього годин		44	22

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 11. Раціональна фармакотерапія як головний елемент ефективного та безпечного фармацевтичного забезпечення.	4	2
2	Тема 12. Фармакоепідеміологія як складова соціальної фармації	4	2
3	Тема 13. Соціально-ефективні механізми забезпечення доступності фармацевтичної допомоги населенню.	4	2
4	Тема 14. Управління якістю фармацевтичного забезпечення.	4	2
Усього годин		16	8

9. Теми лабораторних занять

Не передбачена робочим навчальним планом

10. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Міжнародний досвід становлення та розвитку соціальної фармації. Концепція соціальної фармації як складової сучасного та ефективного фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я.	3	3
2	Тема 2. Правові основи організації охорони здоров'я. Система	3	3

	фармацевтичного права та фармацевтичного законодавства.		
3	Тема 3. Законодавчі основи державного нагляду (контролю) у сфері обігу лікарських засобів та медичних виробів. Юридична відповідальність фармацевтичних працівників за професійно-посадові правопорушення	2	2
4	Тема 4. Організаційно-правові форми фармацевтичної діяльності. Ліцензування фармацевтичної діяльності як важливий механізм державного регулювання.	2	2
5	Тема 5. Стандартизація та сертифікація у фармацевтичній діяльності як гарантія якості лікарських засобів. Державна реєстрація лікарських засобів та їх допуск до медичного використання. Державний контроль якості фармацевтичної продукції.	2	2
6	Тема 6. Державне регулювання та контроль обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, прекурсорів у закладах охорони здоров'я та аптечних закладах.	2	2
7	Тема 7. Правовий статус суб'єктів правовідносин в ОЗ та фармацевтичному секторі України. Правове регулювання професійної діяльності фахівців фармації	2	2
8	Тема 8. Професійна етика та моральність фармацевтичних працівників	2	2
9	Тема 9. Основи професійних комунікацій	2	2
10	Тема 10. Біоетика як сучасний напрям медицини та фармації. Правові та етичні аспекти просування лікарських засобів	2	2
11	Контроль змістового модуля 1	5	4
12	Тема 11. Раціональна фармакотерапія як головний елемент ефективного та безпечного фармацевтичного забезпечення.	2	2
13	Тема 12. Фармакоепідеміологія як складова соціальної фармації	2	2
14	Тема 13. Соціально-ефективні механізми забезпечення доступності фармацевтичної допомоги населенню.	2	2
15	Тема 14. Управління якістю фармацевтичного забезпечення.	3	3
16	Тема 15. Сучасні інформаційні системи та інформатизація охорони здоров'я.	3	3
17	Тема 16. Світовий досвід реформування охорони здоров'я і фармації. Грамотність у питаннях здоров'я як один з ключових елементів міжнародної стратегії в охороні здоров'я.	3	3
18	Контроль змістового модулю 2	5	4
19	Семестровий залік з модуля	4	3
	Усього	51	48

Завдання для самостійної роботи

Підготовка реферату, презентації, есе, робота з навчально-методичною літературою,

конспектами лекцій, Інтернет - ресурсами.

Завдання для самостійної роботи представлені у вигляді тестових завдань, таблиць та схем для заповнення студентами і оформлені у вигляді практикуму для аудиторної та самостійної роботи з освітньої компоненти «Соціальна фармація».

11. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Протягом вивчення освітньої компоненти всі види діяльності здобувачів вищої освіти підлягають контролю: поточному (на кожному занятті та при виконанні завдань для самостійної роботи студентів), проміжному (перевірка засвоєння змістових модулів).

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям теми, під час індивідуальної роботи викладача зі здобувачем вищої освіти для тих тем, які здобувач вищої освіти опрацьовує переважно самостійно. При засвоєнні кожної теми модулю за поточну навчальну діяльність студента виставляються оцінки за бальною шкалою, у межах визначеної для заняття кількості балів:

- складання тестових завдань вхідного контролю – 1 бал / 16,7 %;
- усне опитування – 2 бали / 33,3 %;
- вирішення розрахункових (ситуаційних) завдань – 3 бали / 50%.

Підсумковий результат опанування тем кожного змістового модулю оцінюється під час контролю змістового модуля, який передбачає контроль теоретичних знань (у формі теоретичного усного опитування та дидактичних тестів) і практичних навичок (вирішення практичних ситуаційних завдань):

- теоретичне усне опитування / складання дидактичних тестів – 4 бали / 50 %
- вирішення практичних ситуаційних завдань – 4 бали / 50%

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється під час поточного контролю та під час контролю змістового модуля

Результати семестрового контролю у формі семестрового диференційованого заліку оцінюються за 100-бальною, диференційованою шкалою та за шкалою ECTS.

Рейтингова система оцінки знань студентів

Поточне тестування та самостійна робота															
Змістовий модуль 1										Змістовий модуль 2					
T1-2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	ЗМ1	T11	T12	T13	T14	T15-16	ЗМ2
6	6	6	6	6	6	6	6	6	8	6	6	6	6	6	8
62										38					
100															

T1, T2 ... T – теми змістових модулів.

12. Форми поточного та семестрового контролю успішності навчання

Поточний контроль успішності навчання проводиться у формі усного та / або письмового опитування, дидактичних тестових завдань, вирішення практичних ситуаційних завдань.

Семестровий контроль проводиться у формі семестрового диференційованого заліку.

13. Методичне забезпечення

1. Лекційний матеріал (мультимедійні презентації).
2. Плани семінарських і практичних занять.
3. Питання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти.
4. Питання, завдання для поточного контролю і змістових модульних контролів знань і вмінь здобувачів вищої освіти.
5. Практикум для аудиторної та самостійної роботи з освітньої компоненти.

6. Пакети білетів до контролю змістових модулів з еталонами відповідей.

Під час проведення занять використовуються такі інтерактивні методи навчання:

- передавання інформації – під час лекційних занять
- засвоювання знань про процеси, розв'язання проблем – вирішення практичних ситуаційних завдань.

Також використовуються інтерактивні неімітаційні та імітаційні методи навчання– лекція-бесіда, лекція-диспут, кейс-стаді, ситуація-проблема (задача).

14. Рекомендована література

Основна

1. Основи права та законодавства у фармації : нац. підруч. для студентів вищ. навч. закл. / А. А. Котвіцька, І. В. Кубарева, О. О. Суріков та ін. ; за ред. А. А. Котвіцької. – Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2016. – 528 с. – (Національний підручник).
2. Фармацевтичне правознавство у схемах і таблицях : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. А. Котвіцька, І. В. Кубарева, О. О. Суріков та ін. – Х. : НФаУ, 2015. – 112 с.
3. Соціальна фармація : підручник для здобувачів вищої освіти / А. А. Котвіцька, А. В. Волкова, І. В. Кубарева та ін. ; за ред. А. А. Котвіцької. – Харків : НФаУ, 2021. – 264 с.
4. Соціальна фармація: практикум для аудиторних занять і самостійної роботи здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми «Технології парфумерно-косметичних засобів» / А. А. Котвіцька, А. В. Волкова, Г.Є. Болдарь та ін.. – Харків : НФаУ, 2023. – 90 с.
5. Етичний кодекс фармацевтичних працівників України. – Харків : НФаУ, 2010. – 13 с.

Допоміжна

1. Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII «Про публічні закупівлі»
2. Закон України від 19.03.2015 р. № 269-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення своєчасного доступу пацієнтів до необхідних лікарських засобів і медичних виробів шляхом здійснення державних закупівель із залученням спеціалізованих організацій, які здійснюють закупівлі»
3. Закон України від 07.11.2018 р. № 851-IV «Про електронні документи»
4. Закон України від 19.11.1992 р. № 2801-XII «Основи законодавства України про охорону здоров'я»
5. Індекс здоров'я. Україна – 2018 : результати загальнонаціонального дослідження. – К., 2018. – 172 с.
6. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К.: Преса України, 1997. – 80 с.
7. Котвіцька А. А. Аналіз законодавчих та нормативно-правових засад надання фармацевтичної допомоги пільговим категоріям населення в Україні / А. А. Котвіцька, І. В. Кубарева // Управління, економіка та забезпечення якості в фармації. – 2014 р. – № 6 (38). – с. 75-81.
8. Котвіцька А. А. Вивчення основних етапів становлення та розвитку соціальної фармації у світі та в Україні / А. А. Котвіцька, І. В. Кубарева, І. О. Сурікова // Фармацевтичний часопис. – 2017. – №3(43). – С. 70–76.
9. Котвіцька А. А. Визначення змісту та передумов формування концепції соціальної фармації в країнах світу та в Україні // А. А. Котвіцька, І. В. Кубарева, І. О. Сурікова // Соціальна фармація в охороні здоров'я. – 2017. – Т. 3 №4. – С. 3–9.
10. Котвіцька А. А. Дослідження впровадження етичного кодексу фармацевтичних працівників України у практичну діяльність / А. А. Котвіцька, І. О. Сурікова, Н. Б. Гавриш // Соціальна фармація в охороні здоров'я. – 2015. – Т. 1, № 1. – с. 45-52.
11. Котвіцька А. А. Дослідження негативних наслідків застосування лікарських засобів пацієнтами в Україні та за кордоном / А. А. Котвіцька, І. О. Сурікова // Управління, економіка та забезпечення якості в фармації. – 2019. – № 2 (58) – С. 46 – 52.

12. Котвіцька А. А. Дослідження складових та індикаторів оцінки фармацевтичної допомоги у країнах світу / А. А. Котвіцька, А. В. Волкова // Соціальна фармація в охороні здоров'я. – 2015. – Т. 1, № 1. – с. 25-31.

13. Котвіцька А. А. Контент-аналіз науково-практичних напрямків дослідження в сфері соціальної фармації // А. А. Котвіцька, І. О. Сурікова, І. В. Кубарева // Актуальні питання фармацевтичної та медичної науки та практики. – 2019. – Т. 12, №1(29). – С. 97 – 103.

14. Котвіцька А. А. Моделювання процесу формування системи реімбурсації вартості лікарських засобів та фармацевтичної допомоги в Україні / А. А. Котвіцька, А. С. Немченко, О. І. Красуля // Управління, економіка та забезпечення якості в фармації. – 2009. – № 2 (4). – С. 44-48.

15. Котвіцька А. А. Наукове узагальнення сучасних засад імплементації систем реімбурсації вартості фармацевтичної допомоги в європейських країнах/ А. А. Котвіцька, І. В. Кубарева // Управління, економіка та забезпечення якості в фармації. – 2015. – №6 (44). – С. 85-89.

16. Котвіцька А. А., Сурікова І. О. Обґрунтування ролі та відповідальності фармацевтичного працівника в умовах впровадження концепції соціальної фармації : метод. рек. Х., 2018 – 32 с.

17. Матвєєва О. В. Побічні реакції на лікарські засоби як одна з ліко-пов'язаних помилок та їх зв'язок із медичною помилкою (повідомлення І) / О. В. Матвєєва, А. Б. Зіменковський, В. П. Яйченя // Рациональна фармакотерапія – К. 2012 – с. 5 – 10

18. Наказ МОЗ України від 29.03.2002 р. № 117 «Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 78 Охорона здоров'я»

19. Наказ МОЗ України від 28.10.2002 р. № 385 «Про затвердження переліків закладів охорони здоров'я, лікарських, провізорських посад, посад молодших спеціалістів з фармацевтичною освітою, посад професіоналів у галузі охорони здоров'я та посад фахівців у галузі охорони здоров'я з у закладах охорони здоров'я»

20. Наказ МОЗ України від 19.07.2005 р. № 360 «Про затвердження Правил виписування рецептів на лікарські засоби і виробу медичного призначення, Порядку відпуску лікарських засобів і виробів медичного призначення з аптек та їх структурних підрозділів, Інструкції про порядок зберігання, обліку та знищення рецептурних бланків»

21. Наказ МОЗ України від 27.12.2006 р. № 898 «Про затвердження Порядку здійснення фармаконагляду»

22. Наказ МОЗ України від 21.05.2015 р. № 299 Про затвердження стандарту «Настанова. Лікарські засоби. Належні практики фармаконагляду»

23. Наказ МОЗ України від 09.06.2017 р. № 17 «Про затвердження Регламенту функціонування електронної системи охорони здоров'я в рамках реалізації пілотного проекту в частині забезпечення автоматизації обліку надання медичних послуг»

24. Організація та економіка фармації. Ч. 1. Організація фармацевтичного забезпечення населення : нац. підруч. з для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, Г.Л. Панфілова та ін. ; за ред. А.С. Немченко [Електронний ресурс]. – Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2017. – 327с.

25. Панфілова, Г. Л. Фармацевтична допомога як історична, нормативно-правова та соціально-економічна категорія в системі охорони здоров'я і фармацевтичному забезпеченні населення / Г. Л. Панфілова // Актуальні питання фармацевтичної і медичної науки та практики. – 2014.– № 2 (15). – С. 89-97.

26. Пестун І. В. Огляд сучасних тенденцій професійної діяльності провізорів (фармацевтів) в Україні та за кордоном / І. В. Пестун, З. М. Мнушко // Соціальна фармація в охороні здоров'я. – 2017. – Т. 3, № 1. – С. 52 – 59.

27. Пономаренко М. С. Системні підходи у створенні необхідного асортименту лікарських засобів для аптек сімейної фармації та аптек загального типу при закладах сімейної

медицини / М. С. Пономаренко, А. В. Кабачна, О. С. Соловійов, С. В. Аугунас, В. О. Борищук // Фармацевтичний часопис. – 2016. - №2. – С. 54 – 60.

28. Постанова КМУ від 22.07.2015 р. № 622 «Деякі питання здійснення державних закупівель лікарських засобів та медичних виробів із залученням спеціалізованих організацій, які здійснюють закупівлі»

29. Постанова КМУ від 30.11.2016 р. № 929 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової та роздрібною торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів)»

30. Постанова КМУ від 25.04.2018 р. №411 «Деякі питання електронної системи охорони здоров'я»

31. Постанова КМУ від 05.12.2018 р. № 1022 «Про затвердження Державної стратегії реалізації державної політики забезпечення населення лікарськими засобами на період до 2025 року»

32. Стандарт вищої освіти України другого (магістерського) рівня, ступеня магістр, галузі знань 22 Охорона здоров'я, спеціальності 226 Фармація, промислова фармація. – К.: Міністерство освіти та науки України. – 2018. – 30 с.

33. Фармакоекономіка: [навч. посібник]; за ред. проф. Л. В. Яковлевої // Л. В. Яковлева, Н. В. Бездітко, О. О. Герасимова [та ін.]. – Вінниця: Нова Книга, 2009. – 208 с.

34. Adusumilli PK. Drug related problems: an over view of various classification systems / PK Adusumilli, R Aderu // Asian Journal of Phamaceutical and Clinical Research. – 2014, Vol 7, Issue 4 – P. 7 – 10

35. Almarsdottir A.B. Opportunities and challenges in social pharmacy and pharmacy practice research / A.B. Almarsdottir, S. Kaae, J.M. Traulsen // Research in Social and Administrative Pharmacy. – 2014. – Vol. 10(1). – P. 252–255.

36. CDER. Drug safety priorities. 2015-2016. // FDA. – 40 p. – Режим доступу: <https://www.fda.gov/media/100679/download>

37. Karthikeyan M. Systematic Review on Medication Errors/ M. Karthikeyan, T. Balasubramanian, Mohammed Ibrahim Khaleel, Muhammed Sahl, P. A Rashifa // International Journal of Drug Development and Research. – 2015. – 7(4). – p. 9-11

38. Kostriba J. Social pharmacy as a field of study in undergraduate pharmacy education / Jan Kostriba, Abdullah Alwarafi, Jiri Vlcek // Indian Journal of Pharmaceutical Education and Research. – 2014. – Vol. 48 (1). – P. 6–12.

39. Lebega O. Safety of Medicinal Products in Ukraine: Assessment of the Pharmacovigilance System and its Performance. Submitted to the U.S. Agency for International Development by the Strengthening Pharmaceutical Systems (SPS) Program. Arlington, VA / O. Lebega, J. Nwokike, H. Walkowiak. – Arlington: Management Sciences for Health, 2012. – 123 с.

40. Scahill, S. L. Social Pharmacy: borrowing tools and theories the world over / S. L. Scahill // Southern Med Review. – 2011. – Vol. 4 (1). – P. 1. doi : 10.5655/smr.v4i1.78

41. Sheridan Janie. What is social pharmacy? An overview / J. Sheridan // Japanese Journal of Social Pharmacy. – 2015. – Vol. 34 (2). – P. 141–45. doi : 10.14925/jjsp.34.2_141.

42. Social pharmacy as a field of study: the needs and challenges in global pharmacy education / M. A. Hassali, A. A. Shafie, M. S. Al-Haddad [et al.] // Research in Social and Administrative Pharmacy – 2011. – Vol 7 (4). – P. 415–420. DOI: <http://dx.doi.org/10.1016/j.sapharm.2010.10.003>

43. Conceptualization, Development and Psychometric Evaluations of a New Medication-Related Health Literacy Instrument: The Chinese Medication Literacy Measurement / Lin, Hsiang-Wen, Elizabeth H. Chang, Yu Ko, Chun-Yu Wang, Yu-Shan Wang, Okti Ratna Mafruhah, Shang-Hua Wu, Yu-Chieh Chen, and Yen-Ming Huang // International Journal of Environmental Research and Public Health. – 2020. – № 17 (19). – P. 6951.

44. Health and medication literacy and the desire to participate in pharmacotherapy decision making – comparison of two countries / M. Cordina, K. Hämeen-Anttila, J. Lauri, S. Tabone, H. Enlund // Research in Social and Administrative Pharmacy. – 2018. – Vol. 14, Issue 9. – P. 817-823

Інформаційні ресурси, у т.ч. в мережі Інтернет

1. Демографічний щорічник «Населення України, 2020» [Електронний ресурс]. Державна служба статистики України. – К., 2021. – 186 с. – Режим доступу: https://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2021/zb/10/dem_2020.pdf
2. Державна служба статистики України. Офіційний сайт. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Державна установа «Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України». Офіційний сайт. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.phc.org.ua>
4. Державний Експертний Центр Міністерства охорони здоров'я України. Офіційний сайт. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dec.gov.ua/>
5. Індекс здоров'я України-2019. Результати загальнонаціонального дослідження [Електронний ресурс]. – Київ, 2020. – 103 с. – Режим доступу: http://health-index.com.ua/HI_Report_2019_Preview.pdf
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення / Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР) 1984, додаток до № 51, ст.1122 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
7. Кримінальний кодекс України / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 25-26, ст. 131 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
8. Лекційні матеріали, методичні розробки для практичних занять та самостійної роботи на кафедрі соціальної фармації: Режим доступу : <http://socpharm.nuph.edu.ua;> <http://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/index.php?categoryid=157>
9. Міністерство охорони здоров'я України. Офіційний сайт. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.moz.gov.ua>
10. Належна аптечна практика: Стандарти якості аптечних послуг (Спільна настанова МФФ/ВООЗ з НАП). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/897_009
11. Наукова бібліотека НФаУ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.ukrfa.kharkov.ua;> <http://lib.nuph.edu.ua>
12. Національна служба здоров'я України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://nszu.gov.ua>
13. Подворчанська В. Закон і етика. Взаємодія спеціалістів охорони здоров'я та фармацевтичних компаній / В. Подворчанська // Юридична газета. - №46-47 (440-441). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://yur-gazeta.com/gazeta/pdf-issues/content/2014-12-23/>
14. Реформа системи охорони здоров'я. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/diyalnist/reformi/rozvitok-lyudskogo-kapitalu/reforma-sistemi-ohoroni-zdorovya>
15. Центральна база даних eHealth України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ehealth.gov.ua/>
16. Цивільний кодекс України / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
17. Цілі сталого розвитку: Україна : Національна доповідь 2017. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf.
18. Чисельність наявного населення України на 1 січня 2019 року : статистичний збірник. Державна служба статистики України. – К., 2019. – 83 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2019/zb/06/zb_chnn2019.pdf.